

AIRWAYS (luftväg)

- Talar = fri luftväg
- Andningsstopp-medvetlös
→ **AHLR**
- Andningsstopp-snarkning
→ Inspektera svalg
(ta ut ev lös protes)
→ Haklyft
→ Sug rent
→ främmandekroppss manöver
→ Magills tång
→ ev intubation
- Stridor-heshet = svullnad ödem (anafylaxi? angioödem? epiglottit?)
→ **Adrenalin!**

Auto Injektör:

<20 kg	0,15 mg	<u>i.m.</u>
20-60 kg	0,3 mg	
>60 kg	0,5 mg	

alt adrenalin 1 mg/ml
0,01 mg/kg i.m.
OBS adrenalin kort halveringstid upprepas vb var 5e min

"katastrofadrenalin" (i.v)
spädd 0,1 mg/ml
1-5 ml långsamt! (2 min) i.v.
Bolusadrenalin enbart vid hjärtstopp/HLR

- Spontanandning-medvetlös
→ Sidoläge
→ ev svalgtub kantarell

BREATHING (andning)

- **Andningsfrekvens**
- **Andningsmönster**
  - Ytlig/djup?
  - Indragningar?
  - Auxillär?
  - Thoraxasymmetri? (pneumothorax)
- **Pulsoximetri**
→ **O2 behandling**

Frikostigt till allmänpåverkad patient

10 liter/min på mask

1-4 liter på grimma
(0,5 – 2 liter vid KOL)

Mål pulsox 94-98%
(vid KOL 88-92%)

Vid behov assisterad ventilation med Rubens blåsa o mask med kopplad syrgas.

- **Auskultation lungor**
  - rhonchi?
→ **Inhalationsbeh**
  - Rassel? (pneumoni, ödem)
→ **Furosemid iv**
→ **Nitro? Morfin?**
  - Nedsatt andningsljud? (Vätska? Pneumothorax?)
  - Gnidningsljud? (pleurit)

Perkussion:

- Dämpning? (vätska)
- Hypersonor? (pneumothorax)

Tryck/ventilpneumothorax

- Halsvenstas
- Tracheal deviation
- Thoraxasymmetri
- Nedsatt andningsljud
- Subcutant emfysem

- Vid påverkad pat med susp ventil/tryckpneumothorax: överväg **kanyl medioclavikularlinjen I2 överkant 3e revben**

CIRKULATION

5P

Puls
Pressure
Perfusion
Precordium
Pulm

- **Puls**
  - Frekvens? Arytmi?
  - Fyllnad/deficit?
- Halsvenstas? (högersvikt, tamponad, pneumothorax)
- **Pressure/blodtryck**
  - Chock/lågt blodtryck
→ **Anafylaxi? Adrenalin! Se under A**
→ **Tippad huvudända**
→ **2 grova (>1,3 mm) infarter i armveck, om svårt få tillgång perifert; v.jugularis ext**
→ **Vätska iv**

vid septisk/anafylaktisk genes
mål 2000ml Ringeracetat / 2 tim
första 500-1000 ml snabbt ev övertryck

Vid misstänkt kardiogen chock
bolus 250 ml - utvärdera.

- **Perfusion**
  - perifer genomblödning
- **Precordium/auskultation hjärta**
  - Gnidningsljud (pericardit?)
  - Avlägsna toner (hjärttamponad?)
  - Nyttillkommet blåsljud (endocardit? infarkt? ruptur?)
- **Pulm/auskultation lungor (se B)**
- **EKG**
  - ST lyft/sänkning? Arytmi?
  - **takykardi >150/min**
→ **ev metoprolol p.o/i.v.**
  - **bradykardi <40/min**
→ **atropin 0,5 mg i.v**
upprepas vb var 3e-5e min (max totalt 3 mg)
→ **ev HLR**

3B: Buk / Ben / Bäcken:

- Ömhet/defence (akut buk?)
- Bredökad aorta, nedsatta femoralispulsar (aortaaneurysm?)
- Fylld blåsa? (bladderscan/KAD?)
- Svullnad vad (DVT/LE?)
- Pulsbortfall/kyla/mamorering (kärlocklusion?)

DISABILITY

Medvetslös patient, tänk:

H erpes encefalit	M eningit
U remi	I ntoxikation
S tatus epilepticus	D iabetes
K orsakoff	A ndningsinsuff
	S troke/subarachnoidalblödning

- **P-glukos <4 → Glukos iv 50 ml 30% (upprepas tills pat vaken)**

Om ej infart: 1 mg Glukagon i.m. (upprepas v.b)
Pat med dålig perifer cirkulation kan ha falskt lågt blodsocker
Obs vid nedgången patient/alkoholism/malnutritution
Frikostigt med tiamin INNAN glukos
Vitamin B1 50 mg/ml 2 ml i.v.

- **Kramp → Sidoläge + Stesolid iv 15-20 mg, 5 mg/min (vuxen)**

vid risk andningsdepression: 2 mg/min
alt rektalt 10 mg (kan upprepas upp till 40 mg)

Barn rektalt

3 mån – 2 år, 5-12 kg: 5 mg
>2år >12kg: 10mg
Alt i.v. 0,25 mg/kg

- **Intoxikation?**
  - Opiat → Naloxon 0,1 mg/ml, 1-2 ml/min iv tills patienten vaknat eller en total dos om 1 mg (max 2 mg) Stabilt sidoläge samt tillgång till sug och O2
  - Benzodiazepin → Flumazenil 0,4 mg/ml, 1 ml iv (upprepas vb)
- **Neurologstatus:**
  - Pupiller reaktion-deviation
  - Reflexasymmetri
  - Motorik
  - Styrka
  - Nackstyvhet
- **Glasgow Coma Scale:**

	<u>Ögonöppning</u>	
Spontant		4
På tilltal		3
På smärtstimuli		2
Ingen reaktion		1
	<u>Verbal respons</u>	
Orienterad		5
Förvirrad/desorienterad		4
Osammanhängande		3
Obegripliga ljud 2		
Ingen		1
	<u>Bästa motorrespons</u>	
Följer uppmaning		6
Lokaliserar smärta		5
Avvärjer smärta 4		
Patologisk böjreflex		3
Patologisk sträckreflex		2
Ingen		1

Bilaga till Viss vårdprogram
ABCDE (2018)

EXPOSURE (exponering)

• Inspektera hela hudkostymen

- Petechier?
(Meningokocksepsis?)
- Trauma?
- Stickmärken?
- Utslag?
- Urticaria?
- Marmorering? Cyanos?

• Temperatur

• Doft

- Aceton? (Ketoacidosis?)
- Alkohol?

SBAR överrapportering

SITUATION

Presentera dig & patient,
Anledning till kontakt/transport

BAKGRUND

Relevant anamnes/
bakgrundsinformation

AKTUELLT

Sammanfatta läget enligt **ABCDE** +
din bedömning

REKOMMENDATION

Förslag vidare handläggning /
monitorering / utredning